

Smittnytt Sörmland

Innehåll

- Ny medarbetare
- Säsongsinfluensa dominerar bland luftvägsvirus denna vinter
- Sörmland har flest fall av TBE
- Tre fall av huddifteri
- Lyckad vaccinationskampanj mot covid-19 och influensa under hösten
- Vårdos vaccin mot covid-19 rekommenderas alla personer 80 år och äldre
- Sörmland har fått sin första Antibiotikasmarta förskola
- Årsstatistik

Ny medarbetare

Vi hälsar en ny medarbetare välkommen till vår enhet. Ami (Ann-Marie) Olofsson har precis börjat som ny hygienläkare på deltid.

"Jag är överläkare på Infektionskliniken och har arbetat på Mälarsjukhuset i princip sedan jag påbörjade min AT år 2010. Sedan flera år tillbaka är jag del av Region Sörmlands lokala Stramagrupp och i mars börjar jag arbeta deltid som hygienläkare på Smittskydd/Vårdhygien. Jag hoppas att Stramarbetet med att motverka antibiotikaresistens kommer att gå hand i hand med uppdraget som hygienläkare, som är att förhindra smittspridning och förebygga vårdrelaterade infektioner inom vård och omsorg. Jag ser fram emot att lära och utvecklas inom det vårdhygieniska området. Och att lära känna min nya arbetsplats och mina nya kollegor på Smittskydd/Vårdhygien!"

Säsongsinfluensa dominerar bland luftvägsvirus denna vinter

Vintersäsongen 2024/25 har hittills dominerats av influensavirus. Smittspridningen av influensa pågår och ökar fortfarande. Nationellt har smittspridningen legat på en hög nivå sedan vecka 8. Säsongen följer ett mönster som var vanligt för säsongsinfluensa innan pandemin med en senare topp under februari och mars. Det är framför allt influensa A som sprids, både subtyperna A(H1)pdm09 och A(H3). Även fall av influensa B förekommer och förväntas öka längre fram på säsongen.

Smittspridning av RS-virus har också ökat sista månaden. Nationellt ligger smittspridningen på en medelhög nivå men säsongen har ännu inte nått sin topp. Det är framför allt de yngsta barnen som blir svårast sjuka av RS-virus och flest fall ses bland barn 0-5 år. Även bland personer 75 år och äldre förekommer en högre andel fall.

Lite oväntat har det inte setts någon ökad smittspridning av covid-19 denna vintersäsong, varken i vår region eller nationellt, även om smittspridning förekommer på låg nivå. Orsaken till detta är oklar men beror sannolikt främst på en god immunitet hos befolkningen, efter återkommande infektioner och vaccinationer.

Sörmland har flest fall av TBE

Under 2024 (maj-november) har Sörmland haft 35 anmälda fall av TBE (fästingburen hjärninflammation). Det innebär att Sörmland, för tredje året i rad, har flesta antal TBE-fall i Sverige relaterat till vår befolkningens mängd. Patienterna har varit mellan 10 och 85 år. 16 av fallen har behövt slutenvård på sjukhus pga TBE och två fall har behövt intensivvård. Dessutom har ytterligare sju TBE-fall

anmälts i andra regioner med Sörmland som smittort. Hela Sörmland bedöms som riskområde för TBE men flest antal fall sågs runt Strängnäs och Eskilstuna.

Vaccination mot TBE rekommenderas till personer i Sörmland från 3 års ålder som vistas utomhus, eller har husdjur som kan få med sig fästingar hem. Personer under 50 år behöver ta tre doser vaccin första året. Personer 50 år och äldre eller personer oavsett ålder med nedsatt immunförsvar rekommenderas fyra doser under det första året, för att få ett gott skydd mot TBE. Barn från tre år till och med det år de fyller 19 år erbjuds TBE-vaccination kostnadsfritt i Sörmland.

Tre fall av huddifteri

Under andra halvåret 2024 har vi i Sörmland haft tre fall av huddifteri. Difteri är en allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen, som orsakas av difteribakterier som bildar toxin. Den allvarligaste formen (luftvägsdifteri) orsakar en svalginfektion med tjocka beläggningar i svalg och lufrören som gör det svårt att andas (äkta krupp). Det var en vanlig sjukdom i Sverige i början av 1900-talet som årligen dödade tusentals barn. Tack vare förbättrad hygien och allmän vaccination är difterifall numera mycket ovanliga i Sverige. Huddifteri är en mildare variant av sjukdomen som kan orsaka svårläkta sår men sällan leder till svår sjukdom.

De tre fallen av huddifteri i Sörmland förra året hade ingen epidemiologisk koppling till varandra. En smittspårning utfördes runt fallen utan att fler fall kunde identifieras. I ett av fallen misstänktes en hund som smittkälla. Ett flertal kontakter, hushållskontakter och sjukvårdskontakter, som gjort omläggningar av sår utan adekvat skyddsutrustning, fick förebyggande behandling med antibiotika och/eller påfyllnadsdos av vaccin.

Diagnosen huddifteri ställs genom allmän sårödling. Vaccination mot difteri ingår i det allmänna vaccinationsprogrammet för barn. Vuxna rekommenderas en påfyllnadsdos vart 20:e år.

Lyckad vaccinationskampanj mot covid-19 och influensa under hösten

Region Sörmland har återigen uppnått ett mycket bra resultat för vaccinationstäckningen mot covid-19 hösten 2024. I den sköraste gruppen, personer 80 år och äldre, ses en vaccinationstäckning på drygt 82%. Detta är ett av de bästa resultaten i landet och beror framför allt på att vårdcentralerna lagt ner ett stort arbete på att skicka ut personliga kallelser till alla personer i denna grupp.

Vaccinationstäckningen för alla personer 65 år och äldre, mot både covid-19 och influensa, ligger på drygt 68%, vilket är över riksgenomsnittet.

Vårdos vaccin mot covid-19 rekommenderas alla personer 80 år och äldre

I april erbjuds alla personer 80 år och äldre att återigen fylla på sitt vaccinationsskydd mot covid-19. Denna sköraste grupp behöver fortfarande en ny dos vaccin varje halvår för att ha ett säkert skydd mot svår sjukdom av covid-19 under hela året. Även personer 65-79 år med behov av dagliga omsorgsinsatser rekommenderas en vårdos vaccin mot covid-19.

Personer över 80 år kallas till vaccination av sin vårdcentral, medan personer 65-79 år som rekommenderas vaccination själva behöver boka en tid via MittVaccin.se. Det går också bra att boka tid genom att ringa bokningstelefonen 016-10 40 44. Boende på särskilda boenden för äldre (Säbo) vaccineras där de bor. Vaccinet är kostnadsfritt till rekommenderade grupper.

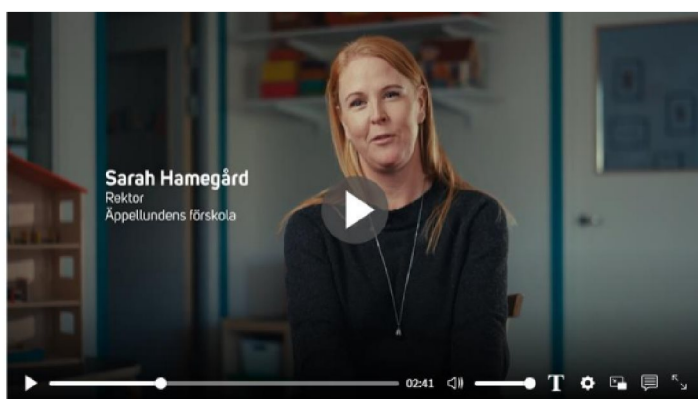
Även vaccination mot pneumokocker rekommenderas till de personer 65 år och äldre som inte redan har ett skydd. Pneumokockvaccination behöver fyllas på vart femte år.

Sörmland har fått sin första Antibiotikasmarta förskola

Äppellundens förskola i Vingåker är en av de första förskolorna i Sverige som blivit diplomerad Friskare förskola. Det blev de i november inom ramen för projektet Antibiotikasmart.

Denna glädjande nyhet har även uppmärksammats i press och sociala medier. Totalt har tio förskolor i Sverige nu blivit diplomerade. I Sörmland har ytterligare en förskola, Åkersorkens förskola i Eskilstuna, deltagit i pilottestet för projektet och inväntar svar om att bli diplomerade.

Se filmen i sin helhet <https://www.folkhalsomyndigheten.se/antibiotikasmart-sverige/>

Om Friskare förskola och Antibiotikasmart Sverige

Friskare förskola ingår i en större satsning om ett Antibiotikasmart Sverige som leds av Folkhälsomyndigheten, i samarbete med flera andra organisationer, regioner och kommuner. Satsningen har fokus på förebyggande arbete. Under 2025 påbörjar även Division Medicin i Region Sörmland, tillsammans med Strama och Vårdhygien, arbetet med att bli ett Antibiotikasmart sjukhus. Verksamheter som kan delta i Antibiotikasmart är kommunledning, förskola, skola, äldre- och funktionshinderomsorg, vatten- och avloppsverksamhet, regionledning, vårdcentral, sjukhus och invånare.

Kontakta oss på Smittskydd/Vårdhygien:

Smittskydd

Tel: 016-10 35 85 Knappval 1

E-post: smittskydd@regionsormland.se

Vårdhygien

Tel: 016-10 35 85 Knappval 2

E-post: vardhygien@regionsormland.se

Malin Enarsson, Smittskyddsläkare och Verksamhetschef

Tel: 016-10 51 49 / 070-234 28 20

Kajsa Saleem, Samordnare för sexuell hälsa och rättigheter, hiv och STI

Tel: 076-723 47 80

Årsstatistik

Anmälningsspliktiga sjukdomar enligt smittskyddslagen
Tabellen nedan anger antal nya fall inom Region Sörmland År 2020-2024

Allmänfarliga sjukdomar	2024	2023	2022	2021	2020
Campylobacter	174	153	131	131	91
varav inhemsk	102	94	91	111	73
Difteri	3	1	0	2	0
EHEC	39	38	15	11	8
Fågelinfluensa (H5N1)	0	0	0	0	0
Giardia	14	16	22	14	12
varav inhemsk	5	9	10	8	5
Gonorré	49	53	45	38	27
Hepatit A	2	2	1	2	9
Hepatit B	13	12	26	31	27
varav sjukdomsfall	1	1	0	1	0
Hepatit C	25	30	30	22	27
Hepatit D	1	0	1	1	0
Hepatit E	1	0	0	2	0
Hiv	4	7	9	8	7
HTLV och II	0	0	0	0	0
Klamydia	610	805	843	667	848
Kolera	0	1	1	0	0
MRSA Meticillinresistent Staphylococcus aureus	113	106	75	71	75
varav sjukhus relaterade	7	20	3	11	7
Mjältbrand	0	0	0	0	0
Mpox	1	1	0	-	-
Paratyfoid	0	0	0	0	0
Pest	0	0	0	0	0
PNSP Pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin	3	3	3	5	5
Polio	0	0	0	0	0
Rabies	0	0	0	0	0
Salmonella	45	33	40	40	31
varav inhemsk	29	18	23	32	16
Shigella	18	37	14	4	5
varav inhemsk	4	13	4	3	2
Syfilis	2	4	2	5	1
Tuberkulos	7	8	12	6	11
Tyfoidfieber	1	2	0	0	0
Virala hemorragiska febrar (exl.dengue-och sorkfeber)	0	0	0	0	0

Anmälningsskyldiga samt smittspårningsskyldiga sjukdomar	2024	2023	2022	2021	2020
Amöbainfektion (Entamoeba histolytica)	0	0	0	2	0
Botulism	0	0	0	0	0
Brucellos	0	1	0	0	0
Cryptosporidiuminfektion	28	38	41	20	18
Echinokockinfektion	0	3	0	1	1
ESBLcarba	9	8	4	3	3
Kikhosta (pertussis)	41	0	0	0	5
Legionellainfektion	1	2	2	1	2
Listeriainfektion	4	3	3	3	2
Mersinfektion	0	0	0	0	0
Mässling (Morbilli)	0	1	0	0	0
Papegojsjuka	0	0	1	0	0
Påssjuka (parotit)	0	0	1	0	0
Röda hund (rubella)	0	0	0	0	0
Trikinos	0	0	0	0	0
VRE Vancomycinresistenta enterokocker	1	1	1	1	4
Vibroinfektion (exklusive kolera)	2	1	0	5	0
Yersinainfektion	12	5	5	10	6

Övriga anmälningsskyldiga sjukdomar	2024	2023	2022	2021	2020
Atypiska mykobakterier (enbart labanmälan)	4	6	7	11	10
GAS Betahemolyserande grupp A streptokocker (invasiv)	37	25	13	5	7
Covid-19 (enbart labanmälan)	742	2228	40285	21513	9397
Creutzfeldt-Jakobs sjukdom (variant)	2	0	0	0	1
Dengufeber	1	2	41	20	18
ESBL-bildande bakterier (enbart labanmälan)	322	318	233	202	245
Gula febern	0	0	0	0	0
Haemophilus influenzae (invasiv)	10	4	4	2	2
Harpest (tularemi)	3	10	3	15	0
Influensa A + Influensa B	494	1047	371	584	36
Leptospirainfektion	0	1	0	0	0
Malaria	4	2	2	3	1
Meningokockinfektion (invasiv)	1	0	1	0	0
Pneumokockinfektion (invasiv)	33	51	35	25	22
Q-feber	0	0	0	0	0
Rotavirusinfektion (enbart labanmälan)	45	51	9	-	-
Sorkfeber (nephropathia epidemica)	0	1	0	2	1
Stelkramp (tetanus)	0	0	0	0	0
TBE (Tick borne encephalitis)	35	55	34	40	21
Viral meningoencefalit (exl. TBE)	14	14	17	9	4

Samhällsfarliga sjukdomar	2024	2023	2022	2021	2020
Ebolainfektion	0	0	0	0	0
Smittkoppor	0	0	0	0	0
Sars (svår akut respiratorisk sjukdom)	0	0	0	0	0